Εστίες πνευματικής κίνησης στην Άρτα υπήρχαν ήδη από τη βυζαντινή εποχή, αλλά και κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Το 1660 ιδρύθηκε στην Άρτα από τον Φιλ. Μανωλάκη από την Καστοριά η Ελληνική Σχολή. Σχολεία διατηρούσαν επίσης αρκετά μοναστήρια, όπως η Μονή της Κάτω Παναγιάς. Στα μέσα του 18ου αι. ο Α. Γεροστάθης ίδρυσε στο Κομπότι τη Σχολή Ελληνικών Γραμμάτων.

Τη νεότερη εποχή, την πνευματική ζωή της Άρτας σημάδεψαν με την παρουσία τους ο μητροπολίτης και γνωστός ιστοριοδίφης Σεραφείμ Ξενόπουλος ή Βυζάντιος, ο Θ. Τσούτσινος (1870-1939), ο λογοτέχνης-ιστορικός Κ. Στεριόπουλος, ο ποιητής και λογοτέχνης Γ. Κοτζιούλας (1909-1950), ο ποιητής Κ. Κρυστάλλης (1868-1894), ο ποιητής και λογοτέχνης Μ. Περάνθης, ο ιστορικός Γιάννης Τσούτσινος κ.α.

Σήμερα στις πολιτιστικές δραστηριότητες της πόλης συμβάλλουν σημαντικά οι πολιτιστικοί σύλλογοι ¨Σκουφάς ¨ και ¨Μακρυγιάννης¨. Ο σύλλογος ¨Σκουφάς ¨ ιδρύθηκε το 1896 και είναι από τα παλαιότερα ανάλογα ελληνικά σωματεία. Την ίδια περίπου εποχή ιδρύθηκε η Φιλαρμονική του συλλόγου. Ο σύλλογος εκδίδει το περιοδικό ¨Σκουφάς¨ με θέματα ιστορικά, λαογραφικά και φιλολογικά και διαθέτει πλούσια βιβλιοθήκη με πολλούς τόμους σπάνιων βιβλίων

Σταθμό στην πνευματική ζωή της πόλης αποτέλεσε η δημιουργία των Τ.Ε.Ι. με τα τμήματα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, Ανθοκομίας & Αρχιτεκτονικής Τοπίου, Τηλεπληροφορικής και Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής που διαθέτει.

(Απόσπασμα από το βιβλίο *«Οδοιπορικό στην Άρτα»* της Βαρ. Ν. Παπαδοπούλου)